

ENSENYAMENT EN CATALÀ, PRESENT I FUTUR

És ben hora que el govern actual posi fil a l'agulla en l'ensenyament en català

M. Antònia Font Gelabert,
secretària d'Ensenyament Públic de l'Stei-i

Fa més d'un any que un nou equip de persones gestiona la Conselleria d'Educació i Cultura i encara no hem vist que es prenguin mesures per activar l'ensenyament en català als centres educatius de les Illes Balears. A l'actualitat, després de 4 anys de polítiques educatives en contra de l'ensenyament en català per part del PP, no es pot garantir que tot l'alumnat acabi l'ensenyament obligatori amb uns coneixements suficients de la llengua catalana, la llengua pròpia i oficial de la nostra comunitat.

Hi ha uns quants aspectes que s'han de treballar i dels quals ara en faré una breu relació:

El primer de tot s'ha de pensar en com superar el decret de mínims que és de l'any 1997. Han passat 11 anys. L'augment de població i l'ús de la llengua és prou diferent. L'any 1997 hi havia uns 3.000 alumnes immigrants als centres, ara n'hi ha més de 21.000. L'ensenyament necessita d'una nova normativa que implanti l'ensenyament el 100% en català com a mesura efectiva, perquè tota la població escolar pugui aprendre aquesta llengua. És cert que hi ha principis legislatius generals com el decret 71/ 2008 que diu que

la llengua vehicular a l'ensenyament és el català, però s'haurien d'acabar de concretar en normatives específiques que aconduixin a la generalització de l'ensenyament del 100% en català a tots els centres.

Que tothom conegui les dues llengües oficials i, a més a més, una llengua estrangera és un objectiu que a tots i a totes ens interessa molt, però també hem d'analitzar l'oportunitat d'aquesta mesura. A l'actualitat crec que no és una prioritat per al nostre sistema educatiu per dues raons importants. La primera és que encara no s'ha assolit el coneixement de la llengua catalana per part de tots els nostres estudiants i la segona, i no per això menys important, és que un nombre important d'alumnat de les nostres aules no coneix ni el castellà ni el català i ha de fer tots els aprenentatges en aquestes dues llengües, i, a més a més, els demanam que aprenguin en anglès, francès o alemany una matèria com la tecnologia, les matemàtiques o la plàstica.

És important avaluar l'impacte que sobre les llengües oficials té la introducció de l'ensenyament en una tercera llengua. Ens consta que alguns centres que feien immersió en català han passat a

fer-ne només el 50%, ara que s'ha implantat el trilingüisme a les aules i això no hauria de ser així.

És convenient revisar els projectes lingüístics dels centres, tant per establir el tractament de les llengües dins les escoles i instituts, com per fer-ne l'avaluació, sobretot ara que a molts de centres s'implanten seccions europees per fer ensenyaments en una tercera llengua.

També s'han de tenir en compte les memòries que fan anualment a final de curs els departaments de llengua catalana i literatura on s'analitzen i es valoren els objectius assolits dels projectes lingüístics i de l'aplicació del decret de mínims a cada centre. Allà es pot veure en quina situació es troben els projectes lingüístics, quin rendiment donen i si s'aconsegueixen els objectius proposats. S'ha de fer cas a les mesures que proposa el professorat, recollides en aquestes memòries, per avançar en el procés de normalització del català als centres.

Sabem que hi ha memòries que són als despatxos d'inspecció que expliquen que a algun centre no es compleix el decret de mínims i que necessiten més recursos, perquè l'alumnat assoleixi els nivells de competència lingüística adequats.

Aquests recursos, entre d'altres, són proporcionar formació específica al professorat per atendre la diversitat en català, activar el professorat responsable de la coordinació de la normalització lingüística als centres, formar el professorat de català en metodologies innovadores i que motivin la participació de l'alumnat i l'interès per la normalització de l'ús del català, formació per al professorat perquè treballi en profunditat tota la part del programa que fa referència als continguts sociolingüístics i les actituds lingüístiques de l'alumnat i de la població en general. També és important l'elaboració i edició de materials didàctics per a l'ensenyament a l'ESO i al batxillerat. També als centres d'adults que ensenyen català als estrangers. Mirar de fer possible els desdoblaments de les aules de català als centres de secundària. També s'hauria de fer un pla específic per a la zona de Calvià i d'Eivissa on els estudis i estadístiques ens marquen que són zones on la presència del català fa més falta.

És important també tornar a posar en marxa el servei d'assessorament a l'ensenyament en català a

secundària que va ser desmantellat per la Conselleria d'Educació del PP i implantar Plans d'Acolliment Lingüístic i Cultural (PALIC) a tots els centres de secundària que tinguin alumnat estranger. Necessitam més recursos per ensenyar en català a qui més ho necessita, tant als centres de primària com als de secundària.

Un altre tema important que hi ha pendent és l'acreditació del coneixement del català per part de tot el professorat en actiu. La Llei de normalització lingüística de l'any 1986 preveu que en uns quants anys el professorat estigui tot reciclat. La Llei, l'abril de 2008, feu 22 anys i encara hi ha professorat que no el té el reciclatge. Existia una normativa que donava al professorat per tenir el requisit de català fins dia 31 d'agost de 2002. El 2004, el PP va fer una normativa que l'allargava fins dia 31 d'agost de 2006. Han passat dos anys i no s'ha fet cap revisió del compliment de la normativa. Per tant, hores d'ara figura que segons la Llei tothom l'hauria de tenir i se sap que encara ara hi ha professorat que no el té, tant a les escoles públiques com a les privades i concertades.

Una feina important que també està pendent i és urgent solucionar és l'establiment de les noves convalidacions. S'ha de fer un estudi entre els estudiants d'ESO i de batxillerat per establir correctament les convalidacions o equivalències dels seus estudis de català amb els nivells A, B, C de la Direcció General de Política Lingüística. L'STEI-i té als tribunals les equivalències actuals, perquè es feren durant el govern del PP sense fer cap estudi previ. També s'han de fer les noves equivalències amb els estudis de les escoles oficials d'idiomes. Prèviament a tot això s'han d'establir els nous nivells de llengua de la Direcció General de Política Lingüística adaptats a les noves classificacions del Consell Europeu de les Llengües.

Finalment, pensam que falta iniciativa per part de la Conselleria per dur endavant aquests temes. Falta debat, accions, jornades, voluntat política per fer-ho, però **esperam que aquestes propostes de feina siguin escoltades per l'Administració educativa i es puguin dur a terme ben aviat, ja que suposen una millora per a l'aprenentatge del català i la normalització lingüística i, en definitiva, actuen favorablement per a la cohesió social a les Illes Balears.** ■